У „ГАВА“ излази четир пута у недељи и то: ником средом петком и недељом.

ЦЕНА ЈЕ ОВА

За Аустро-Угарску:

лу годину . . . . . 12 фор.
године . . . . . 6 „
четврт године . . . . . 3 „
ан месец . . . . . 1 „

За Србију:

(у сребру.)

ину 120 гроша, на пола године 60 г. четврт године 30 гроша чарш

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 нов. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад, у дунавској улици.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви листа у месту могу се добити по 10 нов. у трговини Ђ. Стефановића и браће М. Попов иза код „црвене руж

БРОЈ 173 — У НОВОМЕ САДУ, У УТОРАК 30. ДЕЦЕМБРА 1875. (11. ЈАНУАРА 1876.) — ГОДИНА X.

НОВИ САД 29. децембра.

Као што се „Тајмсу“ из Париза јавља, Француска је влада изјавила бечком спољ-ем звању, да приступа реформаторском нацрту грофа Андрашија у погледу Хер-еговине безусловно. Тај исти лист јавио е један дан пре тога, опет из Париза, да е Француска у споразуму са Енглеском у тој ствари поступати. Що томе се дакле види, да исти орган долази са собом у највећу противност у погледу тог питања, и да ће дакле они листови имати право, који означавају исту вест о француском приступању као — прерану. Што се тиче садржине самог андрашијевог нацрта, о томе избијају по неки гласови на површину јавности. На име каже се, да ће андрашијев предлог голему обману изазвати, јер исти предлози „са даним чиновима рачунају“ и управо ничега не садржавају, што би могло послужити на коначно умирење побуњених покрајина, наиме недају ни саму гаранцију, којом су се хтеле да разликују од султанових irада. Изгледа дакле, да је Андраши са највећом опрезности према суверeном портином праву поступао, само да се како не огреши о ону догму, по којој је у париском уговору уврштена Турска у концерт јевропских велесила.

По том париском уговору изричито је искључено свако уплетање у унутарње послове турске царевине. Хришћански опуномоћеници изјавили су обећање, да се султанове реформе узимају на знање, али да то не даје никакво право интервенцијама. Наравно, да се ту по париском уговору изузимљу оне ствари, које би се тицале подунавских кнежевина, а нарочито Србије. Ту је задржано право интервенције, но само колективно, поједина јевропска држава не би ни у тој ствари могла интервенисати. Но како се ова садања ствар тиче турских покрајина, које су под непосредном султановом власти, то је онда у смислу париског уговора свако уплетање искључено, особито кад на то уплетање са зазором погледа западна Јевропа, која би према жртвама, што је у новцу и крви за опстанак Турске у кримском рату принела, могла с неким правом, и ако не строго формалним, мешати се и у таке унутарње послове.

Но ствар је овде по свему обратна. Западна Јевропа, која је волела и кримски рат, него протекцију руског цара Николе над Хришћанима у Турској, та се Јевропа данас више пасивно држи, а северо-источна Јевропа чини предлоге у погледу унутарњих етвари у Турској. Тој северо-источној Јевропи у реченом питању даје правац Русија, и ако је Андраши потиснут, да неко коло води. Све да није било кримског рата, па би се ипак могло посумњати у искреност и несебичност руске политике на истоку. Јевропа је у крви, да зазире од руске превласти. Што се сад Русија здружила са Пруско-Немачком, и што је у овом случају још значајније, са Аустро-Угарском, то јој ипак неће толико допринети, да разбије сумњу код западне Јевропе, што тамо влада према њеној источној политици. Не рече ли енглески лорд Стретфор, предходник данашњег енглеског посланика у Цариграду, да Русија „припада оном истом триумвирату, који је предузео деобу Пољске.“

По томе се јасно види, колико је западна Јевропа неповерљива према Русији, била ова сама или у савезу тројецарском. Цар Никола је хтео протекторат над Хришћанима у Турској, па се усљед тога извршао велики кримски рат. Сад се опет с те исте етране, у другом облику истина, хоће нешто, што је налик на захтев цара Николе. Могуће је, да се и опет изврзе из тог велики светски заплет. Наш је глас слабачак, да допре до високих кабинета јевропских, те с тога нам је у заман, што јасно и гласно исповедамо: да треба оставити исток источним народима, да треба пустити Хришћане да они сами поделе међан те расправе и осведоче ону хисторијску истину: „да народи који су се од мача хранили морају од мача и погинути.“ На тај начин избегле би велесиле ризиковање општег светског мира и крв, што је у кримском рату проливена, неби била узалуд по бољитак људског рода. Овако се пак никако не испушта јевропско друштво из вртлога у који су га увукли „укрштени себични интереси“ на јевропском југоистоку. А то све бива на штету среће и напредка једног краја света.

СРПСКИ УСТАНАК У ТУРСКОЈ.

Родољуби Срби и Бугари у Турн-Соверину послали су кнезу Милану писмо, у коме ме му ово пишу: В. Св. будите уверени, да ће на ваш први миг сав славенски народ на балканском полуотоку радо на оружије скочити и својој сестри Србији пружити својски руку у делу ослобођења народног испод турскога јарма. Будите уверени господару да сва Бугарска на ваш абер чека.“ Родољуби ти изјавили су даље наду да кнез неће хтети од рата се уклањати.

О последњој битци на Крстацу немамо осим телеграма о томе друга извештаја, те с тога саопштавамо шта „Пол. Кор.“ о томе пише, неверујући у исто, баш с тога што о томе наши извештачи не пишу. У Пол. Кореспод. пишу изХерцеговине: „Ма да извештаји последњи из устанског табора казују да је Рауф-паша на путу у Дугу и Никшић изнанада напао на усташе, те му је тако испало за руком да без боја и крви унесе провијант у последње место, ипак новији извештаји који скоро стиго-ше казују, да је нападај тај код Крстаца тако зло по усташе испао, као што то за време читавог устанка не беше. Изашло је на то, да је Турцима испало за руком да на рашкрштане чете усташе ударе и једну по једну зло исцкате. За неколико часова чете усташе, које се расуле беху те се тако рећи и неодушраше. изгубише не мање и ето 600 људи, међу којима многе млађе војводе, и врачу најљ овамо рањене. Турци задобише 800 с аних пушака, које су усташи у бегању побацали. Огорчење међу усташима због те ужасне погибије неда се изрећи, и дошло би до побуне против Пеке Павловића, који је тога пута тако несрећан б но, да није исти на Цетиње одазван. По свој прилици неће се исти за дуго натраг у бој враћати, На место његово доће, вели се, један ердар ц р могорски, да прими кемандуу. Француски капетан Барбје купи легију од странаца у коју мечекује, да дође подоста некадашњих француских солдата. а новце, вели се, набавиће му пријатељи подпомагачи устанка из Француске.“

„Руски Мир“ пише, да је 14. о. м. оправљено у Црну Гору санитетско оделење, које ће се бринути за болесне и рањене усташе. Транепорт је потпуно опремљен. Одело и рубље за 100 болесника набавио је одбор госпођа петроградскога друштва, које се зове красни крст. Одбор, коме је председник гроф Тивенгаувен набавио је посуђа за 70 глава. Хирургичне инштрументе дала је влада. Мемаменте Кох, Штол и Шмит, Трговац Егоров дао је за 150 људи сукна фланера, обуће и т. д. Месле тога дато је згушћена млека екстракта од меса и т. д. Све што санитетско оделење са собом носи вреди 50.000 рубаља. Жељезничке управе бадава возе дарове за Херцеговце.

Из Србије пишу истоме листу, како у Босни међу народом има три страјке: једна је, да Босна припадне Србији или Црној Гори, друга, да припадне Аустрији а трећа да остане под Турском. Први су Срби православне вере, други католици а трећи Мухамеданци. Кад би се на рачун узео број који куда хоће те би се Бошњаци сами о томе запитали, онда излази да би један милион био за то да Босна припадне Србији или Црној Гори, 200 хиљада да припадне Аустрији а 150 хиљада да остане под турском. Припала Босна Аустрији или Црној Гори или Србији Срби мухамеданци прешли би брзо у православну веру, те се није плашити судара између самих становника у Босни ако би Босна подпала под Србију и Црну Гору што дипломација износи за сметњу да Босна дође у српске руке.

ДОПИСИ.

Из Босне 19. децембра. Све што је изнуђено и неприродно, нити је за живот нити за напредак.

Па ако је што било изнуђено и неприродно султановој влади то су наказне реформе. „Нијесу хришћани од јучер несрећни робови и преврена раја, него од дана, када их је зла коб султану подчинила. Нити је јевропска дипломација од јучер постала, па да није знала злосрећно и ужасно стање турске раје.

Па за то, — кад се врло добро не би знало, зашто тако чине — било би и грјешно и злобно играти се злобне игре са најсветијом ствари: са људском слободом кад је крајње вријеме њу подпомоћи и оживотворити.

Велика је срећа наша, што *најмање* у ове реформе *њезини творци вјерују*, и што по ријечима првог инглеског државника, Лорда Дербија „седам милијона бајонета“ од саме четири јевропске силе, чекају на успјех реформа.

Нити нам требају више икакве поруке и комисара од дерне дипломације. Ми смо јој рекли и говоримо јој: *за нас више турска сила не постоји.* А ако ли се још тко вара, па се узда у нашу слабост, превртљивост и непостојанство, онда ено му славне битке наше, нек му оне кажу одлуку нашу.

Истина да нам је жао, што смо напустили кров *неко вријеме* четовање на источној страни и што четрнајест баталијона са српске границе и из Бугарске к нам дођоше, али се ни ових ми препали нијесмо па све да *и* нијесу овако убоги и кукавни. Сва војска турска, која сад одлази на бојно поље, одлази јер мора али односно свог позива, сва је корист у броју празном.

То је истина да Турци не престају трубити, да је већ устанка нестало, али на њнову велику жалост, сваки дан гину и сваки дан нову војску ишту.

Па да би се већма обрукали ударише опет у децентрализацију: Рауф-паша од данас није више босанског вилајета валија него: *херцеговачког*! А што ће толико тај нови вилајет бити колико и гацки мутесарифлук, то не значи ништа; кад и тако још се цареви нијесу одлучили ни на лијево ни на десно него на једно мјесто. и кад је могао честити Констант-ефендија преко Клека већ у Стамбол одједрити, може и Рауф-паша, а тим прије што га у заповједништву над војском замјењује млади Ахмет Мухтар-паша — погрјешно је прије речено Муман — који је у рату црногорском 1862 године једва капетан био а сада маршијал (мушир) постао. Ето ћемо видити шта ће и овај млади Мушир паша учинити, јер смо на све стране закључили и заклели се: *реформе одбацити.*

Божић нам долази крвав, да ако бог да ускрс нам буде и крвав и славан.

Никад извотајног мрзила не бијаше више међу силнима него што је данас, кад се у чаше кудају као пријатељи.

Брзо ће на површину све избити.

Из Босанске Посавине. Нужно је да изнесемо на видик свакоме читаоцу а нарочно ономе из Босне једну личност, која у оваким тешким околностима по Србе веома много шурује са Турцима те тиме уди свакоме брату Србину, који би макар морално помогао мученике по Босни. Личност која бјеше у рјечи именом је Симо Хаџи Петровић из турског Шамца. Овај човек није се стидио да рекне у оној прилици, када се запалила босанска краина, да ће неком Салибегу из Шамца љубити стопе и да је он вјерна царска и беговска раја, па да то већма потврди рекао је и то: *„гдје су ваше стопе, ту је моја глава“.* У другој прилици казао је, ако би случајно дошли усташи и Шамцу запрјетили, да он има спремљених кугли за њи.

Једном је опет пријатељу хтео да врати зло за добро, тужио га и начинио га бунтовником када овај у једној прилици посаветова га да склони децу у аустријску страну ако би се буна из Крајине распострла и на Посавину, а то бјеше тада када је започела била. Сада опет купи подписе и приморава неке честите Србе да и они подпишу тужбу коју је речени Симо управио на истога пријатеља, не били му се како овај пријатељ уклонио испред очију, јер је вели он опасан по турску државу и по мирне грађане н. пр. као што је Симо.

Ми не радо узимамо на се овакав извештај али нам се не може на ино, но да јавимо сваком брату из Босне да се чува ове турске удворице, која уди а не помаже. Са своје стране препоручујемо брату Сими који је сишао са пута којим му већина браће иде, да буде бар мирен кад помоћи не може и да сакрива слабост своју пред Турцима, јер није далеко време када ће се стидити својих гадних послова премда он верује више у опстанак турске него у сам свој живот.

Из горњег Срема 23. децембра, Давно није, да је влада под баном Мажуранићем крму у своје руке у двојној краљевини Хрватској и Славонији, — увела, али толико је тек дуго да би се и једна искра боље управе, до данаске могла осетити. Ето већ више од пол године како су се ти нови поджупани у Срем спустили, више од пол године како г. Кушевића у Срему нема, више од пол године како су печат са грбом сремске жупаније и слови ћирилскима — избачена, а хрватским грбом латинским писмом — замењена, више од пол године како Србина у обе поджупаније ни са свећом да ћеш наћи, и све се је изменило, али старо зло још траје, и као да му се хотимице хоће баш још већега места да приправи.

Сви хрђави општински судци и биљежници по општинама своје монополе и даље терају нити за кога хају, да би им могао на пут стати и што препречити. Та важна општинска места заузели су у несретно доба, многе изумужене баке ворштандова бивших примитеља које се умеше и до милости почившег г. Миковића довуђи те их и он у најкасније време — заклањаше. —

Није нама стало, био чиновник које му драго народности, нити нам смеће што нису Срби, ни жупан, ни председник, ни државни одвјетник, и што Србину у сремској жупанији за службовање места нема, нити нам је жао што су људи по званијама општ. благајници који очито и јавно исповедају да им је бог Кошут, нити се једимо што живинар Србље грди и кавге тражи, јер ми то све држимо за голе и просте цебраке, који су се од немила до недрага топли, а сада у Срему већ и стекли па су и манити постали. Кога се тиче онај ће и осетити, а боме доћи ће на ред, па ћемо им и имена изнети, макар да ће ић, виђ, тић, ћо све мало бити,

Нама је стало до реда и отклоњења давно одпочетог и данас трајућега зла, наиме по општинама. Стало нам је до добре управе, па управљали макар све сами они који су тако заборавили да се изуштјују да овде Србаља нема, нити да се овде српска тробојница може допустити да се виђе. Шта би све ти по Срему просути кучебери каплари хтели, нека њих сустигне, а ми велимо: ред и поштење на среду иначе нема ни братства а још мање пријатељства, јер кад бесмо јунаци своје рођено са нереда и неправде жртвовати, јурве ни данашње подражаватеље старога зла, у Срему, нећемо штедити, таме више, што ако је било за стрељање и тога је већ доста било, а друге што нам је познато да кад наше поджупаније више тужаба које из више општина становници противу обћински судаца биљежника поднесоше још и данас нерешене леже, те нам изгледа да се на бољак и на ред и не мисли.

Ми ћемо по публицистичној дужности, све нереде и небрежљивости, почевши од општина па даље на јавност тачно и верно отпочети износити јер више и даље чекати се нити сме нити може. Подобним радом нећеду се ни они срдити, који данашње стање у Срему приписују у кривду „Застави“ т. ј. у толико што су Кушевић, Нађ, Најпар, Смекал, Новакић, Лобмајер и т. д. одстрањени, на што нам је приметити, да је Кушевић и Нађ отишао, а остали, да су у служби и на свом месту.

НАШЕ ДУБРАВЕ И ТРГОВИНА СА ДРВИМА.

По разним изворима саставио Ватр. Рачки надшумар.

(Свршетак.)

Од 10.1 милиј. дужица, које су у хрв. слав. Крајини годинице за последњих шест година произведене дошла би на поједине пуковније следећа множина:

на слињску	0·2	мил. дужица
на бањску	0·6	„ „
на ђурђевачку	0·3	„ „
на градишку	1·7	„ „
на бродску	4·9	„ „
на петроварадинску	2·3	„ „

Ректифицирани искази трговачке тршћанске и сисачке коморе исказују, да је год. 1874 и 1875 произведено и извежено дужица франц. у Трст и Сисак из

	По сисачк. ком.	По тршћ. ком.	Прер.
Хрват. слав. крајина	13·0 м.	17·5 м.	15·3
Угарске	15·5 м.	9·1 м.	14·2
Грађ. Славоније	8,9 м.	9·1 м.	9.0
Грађ. Хрватске	4·8 м.	5·1 м.	4·9
Босне и Србије	0·8 м.	1·1 м.	0·9
	43·0 м.	46·0 м.	44·4

Ведеванимиво је знати, што је у поједино доба стојао или боље вредно предмет — суровина раст из кога се израђивало дужица, па с тога ево овде наваћамо:

У време кад су се дужице у нашим дубравама произвађати почеле, па до близу год. 1850 била је растова шума веома мале цене, а могао се је купити најбољи храст за 2—3 ф. Но чим је фабрикација дужица скочила, т. ј. чим је већа по-

треба овакове градње бивало и то у оном размеру, у којем је Француска настојала чим боље уредити своје виноградство и чим више је настојала ине земље својим вином поплавити, у том размерју тражило се је и више франц. дужица, а тим више јих се је произвађало, а наравски да је и суровим растовима све то већа цена била.

Већ се је год. 1860. могао најлепши раст купити за 11—18 ф. Год. 1869. плаћао се је храст по 20—25 ф. и то храст, који је имао за порабу техничку до 250 кубика; год. 1869—1870 поскочила је цена на 20—42 ф. дакле проревано на 30 ф. пак г. 1872 плаћао се је храст по 25—50 фор. дакле попречно по 35 ф.

По том добио је шумски поседник до г. 1850 по кубич. стопу за техничку порабу ваљане храстовине само 1 новч., год. 1860 до 5 нов., год. 1860 до 1869 само 9 нов., а год. 1870—1871 скоро 12 н., дочим у последње време и 18н.

Ова мала цена суровини (храсту) била је узроком, да су се дужице врло лошо израђивале, при чем је трговац више на то ишао, да добије јевтине раднике (тежаке), које је по комаду (на хиљаду) плаћао, а није му ни на крај памети било да израђујући дужице боље господари и штедње дрвом поступа.

Сад, кад је време надошло, да све то мање бива красних храстова, почеше се и слабији храстови рушити и израђивати, али отуд наста и то зло што је такове робе на велико произведено, те лежи којекуд без купаца, пошто се никому нерачи лошу робу купити.

Пошто Француска и Енглеска, како, напоменусмо, требају годимице преко 40 милијуна франц дужица, то је у 3 године извежено *преко* домаће потребе до 10 милијуна франц. дужица. Изим тога било је у залихи и припреми прије, него су се почеле франц. дужиц с нова правити (т. ј. у почетку нове последне године) већ готови 14 милијуна дужица, те је по том у Француској у залахи лежало год. 1875. 24 милијуна франц. дужица.

Дужица бијаше у разних аустро-угарских допремиштих почетком првог четврта сваке године до 5 миљ. дужица, али ове године нарасте тај број на 15 милијуна.

Фактичне залихе дужица бијаше у првом четврту године 1875.

у Француској	24
у Аустро-Угарској	15
Укупно .	39 место монарних

20 милијуна дужица, а осим тога произведено је год. 1874. и 1875. 45½ милијуна у мјесто 40 милијуна дужица. Из тога сљеди, да имаде у тај час 24 мил. франц. дужица више, него што је потребно. То је најбитнији узрок, да је цена франц дужица за 30 франака пала.

НОВИ САД 29. дец. Конференције између аустријски и угарски министара, што су 3. јан. п. р. у Будим-Пешти започеле, и које су сваки дан настављане, трајале су још и 7. јан. п. р. и незнамо, јесу ли тај дан довршене, као што се мислило. У њима су од стране аустријске учествовали: Ауерсперг, Ласер, Депретис, и Хлумецки, од стране угарске Тиса, Сил, Шимоњи, Венкхајм. Гр. Андраши је играо у томе улогу посредника, и код њега су и држане конференције. Цар-краљу сваки се дан реферисало о течају преговора. Тиса и Андраши имали су подуже аудијенције код владаоца. Шта се свршило, још се незна, јер су министри заверили се, то држати у тајности. Бечки и пештански листови жестоко се препиру, и ако је по међусобној жестини судити, то ће се тешко постићи споразумлење. Реч је о понављању трговинског и царинског уговора, који истиче г. 1877. и који су основ и предуслов подобним међународним уговорима са Енглеском и Талијанском, који такође истичу. Питање је, хоће ли и даље Аустрија и Угарска сачињавати заједничку царинску област, или ће се међу Аустријом и Угарском подићи царинска преграда, као што је из финансијски обзира пре г. 1848 постојала. И министар Тиса је у наточ својој пређашњој политичној вероисповеди за царинску заједницу, али он ставља услове, које аустријанци држе за неиспуњиве. Пошто се нарме приметило, да млога потрошарина од ствари, што се из Аустрије у Угарску увозе, иде у џеп аустријске финансије, то уг. влада тражи, да се сразмерни део таке потрошарине Угарској поврати, односно да се обрачуна од квота, што ји Угарска даје за заједничке трошкове, и за царевински дуг.

Осим тога у Аустрији је сад јака струја за тако звану *„заштитну“* царинску систему, да би се аустријска индустрија сачувала од спољашње конкуренције. Угарској пак као агриколској, пољоделској држави иде у рачун система тако звана „слободне трговине,“ или царине. која би се овој приближавала, дакле малена била. То су противности, које се неизравњиве чине. Угарска влада прети, да ће у случају неспоразумлења подићи царински ферам према Аустрији. Аустријанци одговарају: боље и *лична унија*, илити прекидање свике државоправне свезе и копче с Угарском, него трговинска-царинска заједници по цену, што је иште Угарска, Још је већа опрека у погледу „народне банке.“

Угарска хоће властиту „народну банку“ но тако, да једно и исто друштво, па ма и данашње друштво бечке народне банке може оснонати одељену банку у Будим-Пешти, која би имала са бечком банком једнаке основе и правила, али засебну управу и радњу, и које би обе банке имале међусобни *картел*, т. ј. погодбу, како да једна банка прима банкноте друге банке. Аустријски министар Депретис одговара: да без успоставе „валуте,“ т. ј. да је вредност кованог и папирног новца једнака, неможе постојати картел ни две банке; за то би пак требало да се исплати тако звани „пливајући“ дуг државни, који износи неки 80 милијуна, но који уг. влада неће да призна за заједнички; а требало би за то још стотинак милиона за набавку основног фонда, кад пак бечка банка, или аустријска државна каса не би угарске банке примила, ова не би могла постојати. Кажу, да Тиса *неће*, а аустријска влада *неможе* да попусти. Кад Аустријанци прете разрешењем дуалистичне свезе, то као да је вода на Тисину воденицу, и њему као да су обе алтернативе добро дошле, или од Аустрије искамчити знатне пробити на народно-економном пољу, или Аустријанце у кланац довести, да сами траже „личну унију“, т. ј. оно, што је био пређашњи програм његов. За Славене је свакако занимљив овај двобој међу Немцима Мађарима, коме крај лако може бити: нити „дуализам, нити персонална унија“ него федерални централизам.

— У прошли четвртак предавао је у позоришној дворани г. др. Илија Огњановић о заразној болести, тако званом „дифтеритису“. Како је предавач обећао, да ће штампати ту своју расправу то немамо потребе, да овде изводимо садржину истог предавања. Само ћемо наспоменути, да је многобројна публика гласно изјавила своје допадање, кад је предавач споменуо неко господско друштво, што се на лиману тоциља, кад је рекао да би многа госпа сачувала и своју рођену децу од те заразе кад би у место гвоздених ципела на којима ће се по леду вештачки тоциљати, сирочади, која нема на овој цичи ни кожних ципила, побринула се за набавку им.

У недељу предавао је г. Стеван Недељковић о „створењу света“. Говорио је о постанку садашње земље, по оној хипотези која данас у науци понајвише вероватности имаде. Сам пак начин предавања био је врло жив и толико удешен да је у врло лепом броју искупљена публика пратила за цело време исто предавање с великом пажњом.

Чујемо да се у нашем месту спрема од стране „фрауенферајна“ неки — костим-бал, на који се и српски свет хоће да позове на учешће именом тим, што ће бајаги чист приход од истог бала ићи на добротворне цели. Чист приход од костим-бала, који неће бити ни мрва с астала, кад се узме колики су трошкови око костима. Таман начин какво ће се јаду и невољи што на све стране овлађује доскочити! Зар се не види, да толико окбиљна времена наступају, да би требало сасма други живот да уђе у нашу друштвеност и да није време за костим- ајзлауф- и фајервер-балове.

Нарочито српском свету, ком ове редке наносиљујемо, ваља у добу *херцеговачког* устанка, друге мисли правац да показују, те да се неосрће на скоро рђи систематско подметање ногу друштвености са стране, која Српству није погодна. За сад оволико.

ДОБРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ

на херцеговачко-босанску сиротињу и нејач.

КАРЛОВЦИ.

Г. Гавра Полит по фунте шарпије.

НОВИ БЕЧЕЈ.

Приложила једна родољубкиња 37 ком. марама и 27 рифи цвиста.

СОМБОР.

Укупна је свота јављена у броју 142 „Заставе.“

Прилози су поверени г.г. Јовану Благојевићу и Сави Глибоњском учитељима. приложили су пак ови: Петар Веселиновић 3 дуката Стеван Лалошевић 12 ф. Димитрије Хаџић 2 дук. Јаша Лалошевић 10 ф. Сава Јовановић 10 ф. Ђ. Михајловић 10 ф П. Станимировић 10 ф. Сима Бикар 5 ф. Ј. Благојевић учитељ 5 ф. Зах. Г. Стојковић 5 ф. Светозар Јагеровић 5 ф. К. Косанић 5 ф. Гед. Леовић адвокат 5 ф. Сима Станојевић 5 ф. Јов. Јанковић 5 ф. Антоније Јанковић 5 ф. у сребру Стев. Попић 5 ф. Јов. Јеличковић 5 ф, Арон Ползовић 5 ф. Петар Деспотовић проф. пакр. Препар. 5 ф. Д. Поповић намесник 5 ф. Ј. Јерасовић 5 ф. Марко Бикар 5 ф. М. Гергуров 5 ф. Ј. Георгијевића удова 5 ф. Т. Атанацковић адвокат 5 ф. В. Коларић 5 ф. Ј. Ползовић 1 дук. В. Бикар ст. 5 ф. Петар Бикар 5 ф. М. Марковић 5 ф. Самуил Шеп књижар (јеврај) 5 ф. Јуст. Коњевић 5 ф. др. Ђ. Максимовић 5 ф. Влад. Ковачић, 5 ф. Н. Стојачковић 5 ф. Л. Бркић 5 ф. Павао Бикар 4 ф. Браћа Јаша и Данило Гергуров 4 ф. Т. Милашиновић 1 тал. и 1 ср. ф. Давид Јанковић 3 ф. Аркадије Николић адв. 3 ф. Сава Глибоњски учитељ 2 ф. др. Ј. Вујић 2 ф. Даша Грујић 2 ф. Н. Г. Теодоровић 2 ф. Л. Станојевић учитељ 2 ф. Арса Вујић 2 ф. Ст. Николић 2 ф. С. Живановић 2 ф. Љ. Јездимировић 2 ф. Ђ. Сремчевић 1 ф. И. Гргуров 2 ф. С. Ползовић 2 ф. Ј. Момировић парох 2 ф. Марија Јеремина 2 ф. Гавра Бркић 2 ф. А. Коларић 2 ф, Александра Радосављевић 2 ф. Н. Н. 2 ф. Алекса Папхази 2 ф. Ст. Вукичевић и др. 2 ф. Љ. Бикар 2 ф. Ст. Манојловић 2 ф Младен Утвић 2 ф. Ђ. Атанацковић 2 ф. Мата Поштић 2 ф. Ст. Уторник 1 ф. 40 н. у сребру М. Ивановић 1 ф. С. Ј. Гергуров трг. помоћник 1 ф. Милош Миланковић 1 ф. Ника Грујић учитељ 1 ф. Ст. Стојшић 1 ф. Влада Гргуров 1 ф. С. Стричевић 1 ф. Васа Николић 1 ф. Н. Утвић 1 ф. Вујица Вујичић пом. трг. 1 ф. Милан Јерковић 1 ф. Шлипцер (јеврај) 1 ф. И. Коларић 1 ф. Бранислав Берић 1 ф. Ј. Раић 1 ф. С. Обушковић 1 ф. Л. Топаловић 1 ф. Сава Илкић 1 ф Евица Вујковића удов. 1 ф, Тоша Гергуров 1 ф. Н. Харишић 1 ф. С. Јовановић 1 ф. Ђорђе Ивковић 1 ф. Л. Јанковић 1 ф. Н. Протић 1 ф. Ал. Грујић удова 1 ф. А. Утљешић 1 ф. Ђ. Кришан 1 ф. М. Средојевић уч. 1 ф. Ст. Арсеновић уч. 1 ф Алекса Ракић уч. 1 ф. Софија Стојшић удова 1 ф. Л. Градинац 1 ф. Сима Коњовић 1 ф. А. Поповић 1 ф. Н. Н. 1 ф. Л. Бикар 50 н. Перса Стојшић 50 н. В. Славковић 50 н. Персида Грујић 50 н. Милош Топалов 50 н. Урош Бипарић 50 н. А. Топаловић 50 н. Ж. Одобашић 50 н. Ј. Арсеновић цинелар 50 н. М. Сантован. 50 н. Т. Петровић 50 н. Л. Чичочовачки 40 н. Ђ. Петровић катихета 1 ф. — Свега 337 ф.

У Новом Саду 22. декембра 1875.

КОРНЕЛ ЈОВАНОВИЋ.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ

За 10 дана изићи ће из штампе књижица:

О ДИФТЕРИТИЧНОЈ ВРАТОБОЉИ

ЗА СРПСКЕ МАТЕРЕ

НАПИСАО

др. Илија Огњановић.

Садржај: I. *Српским матерама.* II. *Историја* дифтеритиде. III. Како *изгледа* дифтеритида. IV. Какви су *узроци* дифтеритиди. V. Како се дифтеритида *лечи. Додатак.* V. *Министарске наредбе* у обзиру на дифтеритиду.

Цена је 20 новч. комад. Ко поручи на више ових књига, добија књижарски рабар 25%. Наручбине ваља слати Арси Пајевићу у Н. Сад.

„ГРАНИЧАР“

ЛИСТ ПОЛИТИЧАН

који излази у Земуну сваког четвртка и недеље, доноси најновије новости из Београда. Србије Босне, са бојнога поља и у опште са истока.

Стаје у Аустро-Угарској на годину 8 фор. на по године 4 фор. на три месеца 2 фор. Ван Аустро-Угарске на годину 10 фор. на по године 5 фор. на 3 месеца 2 ф. 50 н.

Ко се жели на тај лист предплатити нека пошаље поштанском упутницом новце на ову одресу: **Administratiji „Graničara“, Semlin.**

У Земуну 18. септембра 1875.

АДМИНИСТРАЦИЈА „ГРАНИЧАРА“.

Излазио је у Бечу

БРОЈ 1.

„МЛАДЕ СРБАДИЈЕ.“

Садржај је томе броју: Млада Србадија, чланак програмски од А. Сандића. — Скочи ђевојка, приповетка од Стјепана Љубише. — Стари дервиш, приповетка из српског живота хајдучког од Мите Живковића. — Још једна убојна . . . песма Ђуре Јакшића. — „Срце парајућа приповетка једне сироте звезде“ шала од Стевана Ј. Јевтића. — Хигијенско-дијететске белешке. — Поп-Глиша, илустрована песма од С. Ј. Ј. — Почетак биографије др. Св. Милетића (са сликом). Српкиња водоноша (са сликом) — Устанак српски: Турско насиље — Турско јунаштво (са сликом). Зимска мода. — Разне белешке. — Библиографија. — Ребус. — Позив на претплату. —

Уз овај број иде као уздарје једна велика, лепа модна слика (с описом у листу.)

„МЛАДА СРБАДИЈА“ излази 1. 10. и 20. сваког месеца.

Цена је листу овоме:

на годину — — — — —	8. фр. —
на по године — — — —	4. фр. —
на четврт године — — —	2. фр. —

За Србију и друге српске земље: на годину 20 динара, на по год. 10. на четврт 5 динара.

Претплата се шаље, или још боље на пошти упућује (Postanweisung) **Николу Капамацију** у Беч (Wien Otakring Hauptstrasse, N-ro 9.)

Број 2. „Младе Србадије“ већ се штампа, и изаћи ће одмах за овим бројем, а после ће излазити по реду назначеном.

Курз бечке берзе 29. дец. (10.) јан.

% металици — — — — — — — — — —	689.11
5% народног зајма — — — — — — — —	73.65
Државни зајам од 1860 г. — — — — — —	111.90
Акције банчине — — — — — — — —	907
Кредитне акције — — — — — — — —	189.30
Лондон — — — — — — — — — —	114.30
Угарске разтеретнице — — — — — — —	76.50
Темишварске разтеретнице — — — — —	77
Ердељске разтеретнице — — — — — —	76 25
Хрватско-славонске разтеретнице — — — —	
Сребро — — — — — — — — — —	105.20
Ц. кр. дукати — — — — — — — — —	5.40
Наполеондори — — — — — — — —	9.18
	5695

По новом распореду први број овог листа излази у четвртак на ново лето а да би наши предплатници били накнађени за број, што би по старом распореду имао у среду да изиђе, то ће број од четвртка добити сви дојакошњи предплатници наши.

ОГЛАСИ.

5—3 **СТЕЧАЈ.**

Овим се отвара стечај на I. и II. разр. средоточне мешовите школе.

Редовна плата 500 ф. У име стана добија учитељ 200 ф. а за сопствени огрев, дрва, послугу школску и писаће опреме укупни износ од 129 ф.

Компетенти нека изволе молбенице своје најдаље до 28 јануара 1876 подписаном одбору доставити.

Из седница школског одбора у Србобрану 11. дец. 1875.

СТЕЧАЈ.

Усљед оставке досадашњег друштвеног књиговође расписује се овим стечај на упражњено место књиговође са годишњом платом од 1000 ф. а вр. уједно и једног благајника са годишњом платом од 400 а. вр.

Од књиговође изискује се потпуно знање једностручног и двостручног књиговодства као и рачуноводства исто тако вештина у кореспонденцији на српском и немачком језику. Осим тога спадаће у дужност књиговођи у свима главним скупштинама и одборским седницама завода као перовођа дјеловати.

Од благајника иште се осим стручног знања разумевање српског и немачког језика у говору и писању. Даље дужан је 800 ф. ав. вр. у готовом новцу, или у државним папирима илити пак грунтовно уписано хипотекарно обезбеђење исте у друштвено благајну положити.

Кауција у готовом укамаћује се са 6% годишње.

Потражиоци имају своје са нужним сведочбама снабдевене понуде најдуже до 20 јануара 1876 п нов. кал. управном одбору потписане штедионице поднети.

Од одборске седнице сентомашко-туриске штедионице, држане 14 (26) новембра 1875 год.

Л. ТЕОДОРОВИЋ, Перовођа. ЛАЗАР МАНОЈЛОВИЋ, Подпредседник.

Бр. К. 247. — 253. 3—3

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења упражњеног парохијског места у Вилову овим се стечај расписује.

Молитељи имају своје инструјиране молбенице за четир недеље од првог увршћења овога стечаја подписаној консисторији поднети.

Из седнице конзисторијалне држане у Н. Саду 11. дец. 1875.

Шпецерајска трговина

А. Д. ЈОВАНОВИЋА

у Земуну

потребује једног од старијих помоћника, који одма у радњу ступити може. 2—2

ОБЈАВА.

7. РЕДОВНА ГЛАВНА СКУПШТИНА

ПРВЕ БАЧКЕ ТРГОВАЧКЕ ОБРТНИЧКЕ БАНКЕ

У НОВОМЕ САДУ

биће 22. фебруара по старом календару у 9 сахата пре подне у банчиним просторијама.

ДНЕВНИ РЕД.

1. Извештај о раду друштвеном и одлучивање о томе како да се употреби чиста добит.
2. Избор дирекције.

П. н. акционари, који желе да буду на главној скупштини, имају по 24. §. друштвених правила своје акције са још недоспелим купонима најдуже до 25. јануара по ст. к. код ликвидатуре положити на што ће признаницу добити.

У Новоме Саду 10. јануара 1876.

ДИРЕКЦИЈА.

(Прештампање овог огласа неће се наплатити.)

Властник и одговорни уредник др. Св. Милетић. Издавалац „Задруга за срп. народ. штампарију.“ Српска народна задружна штампарија.